

Meetnet Reptielen - Nieuwsbrief

Jaarwisseling 1996 - 1997 Nieuwsbrief nr 8

Ravon Werkgroep Monitoring

OVER DE ZOMER VAN 1996

Van 183 trajecten zijn de telgegevens tijdig bij ons aangekomen. Dat is een nieuw record. Vorig jaar kwamen we tot 150. Om de resultaten te vernemen moeten jullie geduld hebben tot de volgende Nieuwsbrief, die is gepland voor maart.

In deze Nieuwsbrief kijken we terug op gebeurtenissen van de afgelopen zomer, en zoals altijd speelde het weer een hoofdrol. Sinds lange tijd hadden we géén warme zomer. Dat heeft veel invloed gehad, onder meer op het tijdstip dat de nieuwe generatie hagedissen ter wereld kwam.

Anderzijds was het koele weer geschikt om veel gladde slangen te kunnen zien. Willem Klok zag ongekend grote aantallen van deze zeldzame slang in het Fochteloërveen. Van een andere zeldzame soort, de hazelworm kregen we boeiende informatie vanuit de vogelhoek: Rob Bijlsma over buizerds en hazelwormen

Inhoud Nieuwsbrief nr. 8 pag.

• Zomer 1996	2
• Zwangere vrouwtjes	2
• <i>Uit het veld:</i>	
Gladde slangen	3
Eieren van zandhagedissen	3
• Hazelworm als lekker hapje	4
• Doodgebeten zandhagedissen	4
• Van de vergadering"	5
• Een Rode Lijst	5
• Rubriek "De Vraag"	6
• Meetnet amfibieën	6
• Referendum IJburg	7

We verloren dit jaar twee zandhagedisslopers, in beide gevallen door een noodlottig ongeval in de Pyreneeën: In memoriam, blz 6.

NOG HEEL LAAT ZWANGERE VROUWTJES

Er is genoeg geklaagd over het weer van de afgelopen 'zomer'. Voor velen was het een reden om binnen te blijven. Zo ook voor de reptielen. Maar zij zijn voor hun voortplantingssucces afhankelijk van zonneshijn. Het zeer koude en late voorjaar is vooral de zandhagedis niet in de koude kleren gaan zitten.

Conn Barrett merkte op dat de zandhagedisvrouwtjes in de duinen bij Katwijk, pas tussen zeven en vijftien juli hun eieren afzetten. Dat is ongeveer een maand na de normale eiafzetperiode. Ruud Luntz vond zelfs op negen september nog een zwanger vrouwtje in Duin en Kruidberg (NH). Extreem laat: er kropen toen al jongen rond.

Ruud vond ook de eerste jonge zandhagedissen van dit jaar: op negen augustus zag hij er vijf. Voor een normaal jaar een normale datum, maar voor dit jaar toch zeer vroeg. Want de meeste juvenielen kwamen dit jaar pas in september uit het ei. Sommigen zelfs nog later.

In de Kennemerduinen vonden we op 21 oktober nog twee pasgeboren jongen en vier eieren. De eieren zijn drie dagen later alsnog uitgekomen in de broedstoof.

Het afgelopen seizoen heeft dan ook veel minder jonge zandhagedissen dan normaal opgeleverd. Bij de andere reptielen bleek dit niet het geval. De eieren van de zandhagedis zijn blijbaar het meest gevoelig voor gebrek aan zonneshijn. Logisch want het zand waarin zij liggen wordt uitsluitend door de zon opgewarmt

De eieren van de ringslang maken gebruik van de broeiwarmte van composterend materiaal. Er zijn dit jaar dan ook normale aantallen juvenielen gezien. Toch werden in broeihopen in Amstelveen dit jaar veel dode jonge slangen gevonden door Martin Melchers. En op 15 oktober waren een aantal eieren nog steeds niet uitgekomen. Blijkbaar toch te koud geweest, of er was iets anders aan de hand met deze hopen.

Een vreemde hazelworm waarneming werd gedaan door Ronald de Boer, hij zag op zes oktober nog een zwanger vrouwtje. Het is nog de vraag of, en zo ja, wanneer deze haar jongen zal baren? De waarneming van een pasgeboren jonge hazelworm in mei van dit jaar door Chris van de Bund wijst erop dat dit geen afwijkend geval hoeft te zijn, maar dat het vaker voorkomt dat een vrouwtje hazelworm zwanger de winterslaap in gaat om pas in het volgende voorjaar haar jongen te baren.

